

Kuhmon Vihreiden valtuustoryhmän valtuustoaloite kaupungin ympäristöohjelman päivittämisestä

Khall 31.01.2023 § 26

Valmistelija Tytti Määttä kaupunginjohtaja puh. 044 725 5220 ja
hallintojohtaja Juhana Juntunen puh. 044 725 5222.

Kuhmon Vihreiden valtuustoryhmä on kaupunginvaltuuston kokouksessa
21.09.2020 §:n 35 kohdalla jättänyt seuraavan valtuustoaloitteen:

”VALTUUSTOALOITE

Kuhmon kaupunginvaltuusto

21.9.2020

KUHMON KAUPUNGIN YMPÄRISTÖOHJELMAN PÄIVITTÄMINEN

"Ihmiskunta seisoo nyt tien risteyksessä sen päätöksen kanssa, millaisen
perinnön haluamme jättää tuleville sukupolville."

Näin kuvaa YK:n biodiversiteettisopimuksen pääsihteeri Elizabeth Maruma
Mrema biodiversiteettiraportin esipuheessa sitä, miten ratkaisevia hetkiä juuri nyt
elämme maapallon luonnon, eliö- ja eläinlajien sekä koko ekosysteemien
pelastamiseksi.

YK:n viidennen biodiversiteettiraportin mukaan luonnon suojeleminen! sinällään ei
riitä. Tarvitaan massiivisia taloudellisia, sosiaalisia, poliittisia ja teknisiä
muutoksia, jotta maapallon luonto saadaan käännettyä oikealle kurssille.

Iloisiakin uutisia on. Suojelulla on pystytty estämään lajien sukupuuttoja,
suojelualueiden määrä maa- ja merialueilla on lisääntynyt ja kalakannat ovat
elpyneet vesialueilla, joilla kalastus on kestäväällä pohjalla

Kuhmon luonto on osa maapallon luontoa. Myös maapalloa ympäröivä ilmasto
on kaikkien yhteinen.

Kuhmo on saanut puhtaat paperit Yleisradion tekemässä Suomen vihreimmän
kunnan kuntavertailussa kahden muuttujan osalta: luonnonsuojelualueita meillä
on enemmän kuin kunnissa keskimäärin. Samoin yhteinen hiilijalanjälkemme on
jo paljon pienempi kuin muiden suomalaiskuntien. Parannettavaa on kevyen
liikenteen, ilmastoystävällisten elintarvikkeiden sekä päästöttömän liikenteen
suosimisessa.

Kuhmon kaupungilla on vuonna 2011 hyväksytty ympäristöohjelma, joka kelpaa
malliksi muille kunnille.

Ympäristöohjelman johdannossa todetaan: ohjelman toista osaa, jossa on kirjattu
ympäristöohjelman toimenpideohjelma, päivitetään vähintään valtuustokausittain
tai tarvittaessa.

Tällä valtuustokaudella sitä ei ole päivitetty - tuskin muutenkaan muistettu koko ohjelman olemassaoloa - ja nyt on päivittämisen aika:

- monimuotoisuus hupenee myös Kuhmossa vauhdilla, kun uhanalaisten lajien elinympäristöjä tuhoetaan ennätysvauhtia
- kasvitaudit, tuhohyönteiset ja vieraslajit lisääntyvät myös Kuhmossa tukahduttaen alkuperäistä lajistoa, vähentäen hyönteisiä ja kalakantoja sekä muuttaen luontoa negatiiviseen suuntaan
- ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat jo täällä: hellekaudet ja myrskyt uhkaavat sekä ihmisen hyvinvointia ja terveyttä että luontoa
- koronavirus on vain yksi osoitus siitä, miten luonto voi alistaa ihmiskunnan polvilleen.

Kansainvälinen yhteisöjä myös suomalainen yhteiskunta on osoittanut Covid-19:n edessä kykynsä yhteisvastuuseen ja nopeisiin toimintatapojen muutoksiin. Vastaavanlaisiin toimiin on varauduttava myös ilmastonmuutoksen ja maapallon lajien tuhoutumisen vuoksi, ja mieluummin suunnitelmallisesti ja ajoissa eikä vasta kriisin ytimessä.

Kuhmon Vihreiden valtuustoryhmä esittää, että Kuhmon kaupungin Ympäristöohjelma tarkistetaan ja päivitetään sekä saatetaan kaupungin toimia ohjaavaksi asiakirjaksi.

Kuhmossa 21.9.2020
Kuhmon Vihreiden valtuustoryhmä
Marja-Stiina Suihko
Päivi Haverinen”

VASTINE ALOITTEESEEN

Uusi ilmastolaki (423/2022) tuli voimaan 1.7.2022. Edellinen ilmastolaki, joka myös oli Suomen ensimmäinen ilmastolaki, oli vuodelta 2015. Ilmastolaissa säädetään ilmastopolitiikan suunnittelusta ja seurannasta sekä kansallisista ilmastotavoitteista. Ilmastolaissa asetetaan velvoitteita viranomaisille. Kunnilla ja kaupungeilla on merkittävä rooli Suomen ilmastopolitiikan tavoitteiden saavuttamisessa.

Uuteen ilmastolakiin on lisätty uudet päästövähennystavoitteet vuosille 2030, 2040 ja 2050. Laki on laajentunut koskemaan myös maankäyttösektoria ja lakiin on lisätty nielujen vahvistamista koskeva tavoite. Uudessa ilmastolaissa säädetään myös saamelaisten oikeuksien huomioon ottamisesta sekä saamelaiskäräjien kanssa käytävistä neuvotteluista ilmastopolitiikan suunnitelmia valmisteltaessa.

Syksyllä 2022 uutta ilmastolakia on täydennetty kuntien ilmastosuunnitelmia ja muutoksenhakua koskevalla sääntelyllä. Hallitus antoi ilmastolakia täydentävän hallituksen esityksen 20.10.2022 ja eduskunta hyväksyi lain 9.12.2022. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.3.2023.

Lain muutoksen myötä ilmastolakiin sisällytetään velvoite kunnille laatia ilmastosuunnitelmat. Suunnitelman kunta voi laatia joko yksin tai yhdessä muiden kuntien kanssa.

Jatkossa laissa säädetään myös ilmastolain mukaisesta muutoksenhausta. **Kunnan ilmastosuunnitelma on laadittava tai päivitettävä vähintään kerran valtuustokaudessa ja suunnitelman hyväksyy valtuusto.** Muutoksenhaun osalta säädetään jatkossa ilmastolaissa siitä, kenellä on valitusoikeus ilmastolain mukaisista ilmastopolitiikan suunnitelmista. Muutosta ilmastopolitiikan suunnitelmia koskeviin valtioneuvoston päätöksiin haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Säätelyn tavoitteena on vahvistaa kuntien ilmastotyötä ja edistää oikeusturvan toteutumista. Säätely täydentää ilmastolain kokonaisuudistusta.

Valtakunnallinen tavoite Suomessa ja maamme kunnissa on saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä.

Kaupungin ympäristöohjelma vuodelta 2011 on liitteenä.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Määttä Tytti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää osittain yhtyä em. valtuustoaloitteeseen. Kaupungin ympäristöohjelmaa ei päivitetä. Sen sijaan kaupunki laatii yksin tai yhdessä Kainuun kuntien kanssa uuden ilmastolain vaatimuksenmukaisen ilmastosuunnitelman.

Kaupunginhallitus saattaa tämän päätöksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle ja samalla esittää kaupunginvaltuustolle, että se toteaa tämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Kvalt 20.02.2023 § 15
838/00.02.00/2022

Päätös Kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen.